

10.4.2024

Ylioppilaskirjoitukset syksyllä 2024

Oulun aikuislukion YO-infot 9.4.2024 ja 20.5.2024

**SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT**

OULU

Ylioppilastutkinnon suorittaminen

- Ylioppilastutkinto on suoritettava **kolmen** perättäisen tutkintokerran aikana. (poikkeus: hylätyn kokeen uusiminen)
 - Näiden kolmen kerran aikana voit lisätä tutkintoosi uusia aineita.
 - Tutkinnon suorittaminen alkaa, kun ilmoittaudut yhteen tai useampaan kokeeseen ensimmäisen kerran.
- Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetut tutkinnot (uusi tutkintorakenne):
 - Tutkintosi on valmis kun olet suorittanut vaadittavien **viiden** kokeen lisäksi lukion oppimäärän tai ammatillisen perustutkinnon.

Tutkintorakenne

- Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetut tutkinnot (uusi tutkintorakenne):
 - Tutkintoon vaaditaan vähintään **viisi** koetta.
 - Kaikkien tulee suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden koe.
 - suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –koe niillä, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame
 - Lisäksi valitset neljä muuta koetta vähintään kolmesta eri ryhmästä, joihin kuuluvat:
 - toisen kotimaisen kielen koe
 - vieraan kielen koe
 - matematiikan koe
 - reaaliaineen koe
 - Tutkintoon vaadittaviin viiteen kokeeseen tulee sisältyä **vähintään yksi pitkän oppimäärän** koe.
 - Voit suorittaa eri tason kokeita samasta oppiaineesta, mutta vain toinen voi kuulua vaadittavien viiden kokeen joukkoon.
 - Voit sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman muun kokeen.
 - Ylioppilaaksi valmistumisen jälkeen voit täydentää tutkintoasi uusilla aineilla.
- ILMO-työkalu: <https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi/fi>

Kokeiden hajauttaminen

- Ylioppilaskirjoitukset voi hajauttaa 3 peräkkäiseen tutkintokertaan.
 - Kaikki aineet voi kirjoittaa myös yhdellä tutkintokerralla, jos kirjoitettavien reaaliaineiden ja vieraiden kielten kokeet eivät ole samana päivänä.
- Jokaiselle tutkintokerralle tulee ilmoittautua erikseen.
- Valtakunnalliset ylioppilaskirjoitukset perustuvat lukion pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin opintoihin.
 - Osallistuminen suositeltavinta kun on suorittanut kirjoitettavista aineista vähintään pakolliset opinnot ja kirjoitukseen valmentavan opintojakson ("abikurssi").
 - Valtakunnallisia valinnaisia kannattaa opiskella.
- **Lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava** voi osallistua ylioppilastutkinnon kokeeseen opiskeltuaan pakolliset opinnot oppiaineessa, jonka kokeeseen hän osallistuu.
 - Oppiaine, jossa ei ole pakollisia opintoja:
 - reaali – kaksi neljä opintopistettä
 - vieras kieli – kuusi opintopistettä
- **Ammattilukiolainen** voi osallistua kirjoitukseen ensimmäisen kerran kakkosvuoden keväällä. Tällöin on opiskeltuna 90 OSPin verran ammatillisia opintoja.

Koepäivät syksyllä 2024

- ma 16.9. äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe
- ke 18.9. uskonto, elämäntietä, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
- pe 20.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä (*englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä*)
- ma 23.9. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
- ti 24.9. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
- to 26.9. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
- pe 27.9. äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe
suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
- ma 30.9. vieras kieli, lyhyt oppimäärä (*englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame*)
- ke 2.10. saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Ilmoittautuminen

- Syksyn tutkintoon on ilmoittauduttava viimeistään 5.6.
- Jos olet jo ylioppilas, mutta haluat uusia tai täydentää tutkintoasi, ilmoittaudu ensisijaisesti omaan vanhaan lukioosi.
 - Jos ko. lukiota ei enää ole, ilmoittaudu saman kunnan toiseen lukioon tai asuinpaikkaasi lähimpänä olevaan lukioon.
- Ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen on sitova.
 - Ilmoittautumisen peruutus rehtorille on mahdollista jos ilmoittautumisaikaa on vielä jäljellä.
- Ilmoittautuminen määräajan jälkeen on mahdollista vain esim. kokelaan sairauden tai muun erityisen painavan syyn vuoksi. Hakemus tehdään yhdessä rehtorin kanssa ylioppilastutkintolautakunnalle ja siinä tulee olla lausunnot siitä, miksi kokelas ei ole ilmoittautunut ajoissa ja siitä, miksi kokelaan olisi tärkeä osallistua kyseisen tutkintokerran kokeisiin.

Ilmoittautuminen Wilmassa

- Ilmoittautuminen tapahtuu Wilmassa, lomakkeet osiossa.

[Ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen 2024K Aikuislukio UUSI TUTKINTORAKENNE \(keväällä 2022 tai myöhemmin tutkintonsa aloittaneille\)](#)

[Ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen 2024K Aikuislukio VANHA TUTKINTORAKENNE](#)

- Voit käydä ilmoittautumisen jälkeen tarkistamassa ilmoittautumistietojesi oikeellisuuden Wilman lomakkeet -osiesta lomakkeelta "Ylioppilaskirjoitusten ilmoittautumistietojen tarkistus".
 - Mikäli havaitset ilmoittautumistiedoissasi virheen, voit muokata ilmoittautumistietojasi tällä lomakkeella siihen saakka, kunnes koulu on tarkistanut ilmoittautumisesi.
 - Mikäli havaitset virheen sen jälkeen, kun koulu on tarkistanut ilmoittautumisesi, ilmoita siitä välittömästi koulun kansliaan.
- Lomakkeelle täytetään sitova ilmoittautuminen seuraavaan tutkintokertaan sekä ei-sitova ylioppilaskirjoitusten suunnitelma.
 - Lisätiedot –kohdassa voit tiedottaa opinto-ohjaajaa suunnitelmistasi tarkemmin.
- ei tarvitse tulostaa eikä palauttaa paperisena koululle
- Tarkista samalla kertaa, että yhteystietosi ovat Wilmassa oikein: Lomakkeet > sähköinen opiskelijatietolomake

Ilmoittautumisen mitätöiminen

- Ilmoittautuminen on sitova.
- Jos olet ilmoittautunut tutkintoon ja sinulla on osallistumisoikeus, kokeesta pois jääminen tulkitaan käytetyksi yrityskerraksi.
- Voit tehdä lautakunnalle hakemuksen ilmoittautumisen mitätöinnistä, jos kokeesta pois jäämiseen on erityisen painava syy.
 - Hakemukseen on liitettävä esimerkiksi lääkärintodistus sairaudesta, todistus ulkomailla opiskelusta tai työskentelystä kokeiden aikana tai todistus varusmiespalveluksen aiheuttamasta esteestä.
 - Opiskelu tai työskentely kotimaassa tai pelkkä varusmiespalvelus ei riitä perusteeksi ilmoittautumisen mitätöintiin. Lautakunta päättää hakemuksesi perusteella, mitätöidäänkö ilmoittautumisesi.
- Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä ylioppilastutkinnon suorittamisaikaa.
- Ilmoittautuminen äidinkielen ja kirjallisuuden kokeeseen voidaan mitätöidä, jos olet pätevästä syystä estynyt osallistumasta joko lukutaidon tai kirjoitustaidon kokeeseen tai molempiin saman tutkintokerran aikana.

Tutkintomaksut

- Jos olet oikeutettu oppivelvollisuuslain mukaiseen maksuttomaan koulutukseen, voit suorittaa myös ylioppilastutkinnon kokeita ilman maksua.
 - Maksuttomuuden piirissä olevana voit suorittaa **viisi ensimmäistä** koetta maksuttomasti.
 - Jos saat jostain näistä viidestä kokeesta hylätyn, voit osallistua ko. kokeen uusintaan ilman maksua.
 - Jos osallistut samalla tutkintokerralla useampaan kuin viiteen kokeeseen, voit itse valita, mitkä sen tutkintokerran kokeista suoritat maksuttomasti.
 - Oikeutesi maksuttomiin kokeisiin päättyy, kun saat ylioppilastutkinnon tai ammatillisen perustutkinnon valmiiksi; kuitenkin viimeistään sen kalenterivuoden lopussa, jolloin täytät 20 vuotta.
- Jos et ole oikeutettu oppivelvollisuuslain mukaiseen maksuttomaan koulutukseen, olet tutkintoon ilmoittauduttuasi velvollinen maksamaan koekohtaisen maksun kaikista niistä kokeista, joihin olet ilmoittautunut.
 - Koekohtainen tutkintomaksu on 38 €.
 - Et voi saada ylioppilastutkintotodistusta, jos et ole suorittanut tutkintomaksuja.

Koetilanteen erityisjärjestelyt

- Koesuoritusta heikentävä syy on esim. sairaus tai vamma, kuulovamma, näkövamma, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus, opetuskielen puutteellinen hallinta (vieraskieliset kokelaat)
- Ensisijainen tapa huomioon ottamisessa ovat koetilanteeseen myönnettävät erityisjärjestelyt
 - lisäaika kokeen suorittamiseen, + 2 tuntia
 - erillinen pienryhmätila
 - lepäämiseen tarkoitettu tila
 - oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä
 - näkövammaisen apuvälineillä suoritettava koe
 - ääniaineistoiltaan rajoitettu koe
 - avustajan käyttö
- Erityisjärjestelyjä haetaan **erityisopettajan** kautta
- Erityisjärjestelyjä koskeva **hakemus tulee olla ylioppilastutkintolautakunnassa syksyn tutkinnon osalta 30.4.**
- Oikeus erityisjärjestelyihin on voimassa koko tutkinnon suorittamisen ajan ellei siihen ole määritelty erikseen lyhyempää voimassaoloaika.
- Erityisjärjestelyt: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/erityisjarjestelyt>

Kokeen suorittaminen

- Kaikki kokeet suoritetaan digitaalisesti.
 - Harjoittele digitaalisen kokeen tekemistä
 - Abitti-harjoittelu: <https://www.abitti.fi/fi/ohjeet/tietokoneen-kaynnistaminen-usb-muistilta/>
 - koejärjestelmän ohjeet tutustuttavaksi: <https://cheat.abitti.fi/>
- Ota koetilaisuuteen mukaan oma kannettava, virtajohto, langalliset kuulokkeet, mahdolliset adapterit.
 - Langattomien Bluetooth-laitteiden käyttäminen on kielletty.
 - Matkapuhelimen, älykellon yms. elektronisten laitteiden tuominen koetilaan on kielletty.
- Olet itse vastuussa siitä, että valitset koetilanteessa sen kokeen, johon olet ilmoittautunut.
- Vilpin yrityksestä, vilpistä tai tutkintojärjestyksen rikkomisesta seuraa kokeen/ kokeiden hylkääminen kyseisellä tutkintokerralla etkä mahdollisesti saa ilmoittautua seuraavalle tutkintokerralle.

Arvosanat ja arviointi

- Opettajat arvioivat kokeet alustavasti.
- Arvosanat ovat
 - L laudatur
 - E eximia
 - M magna
 - C cum laude
 - B lubenter
 - A approbatur
 - I improbatur
- Syksyn yo-kirjoitusten lopullisesti tulokset YTL:stä tulevat viimeistään 23.11.
 - Alustavat ja lopulliset yo-arvosanat näkee lukion Wilmasta (lomakkeet) ja Oma Opintopolku -palvelussa.
 - Lopullisen arvostelun jälkeen näet myös koesuoritukset Oma Opintopolku –palvelussa.
- Jos epäilet, että tulokset ovat virheellisiä, ota yhteyttä opettajaasi tai rehtoriin asian selvittämiseksi.

Uusiminen

- Kun tutkinto on kesken saat uusia hylättyä koetta kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.
- Tutkinnon suorittanut saa uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluaa.
- Kun uusia hylätyn kokeen, voit halutessasi vaihtaa vaativamman tason kokeen lyhyemmän oppimäärän kokeeseen **edellyttäen**, että tutkintoosi vaadittaviin kokeisiin sisältyy edelleen yksi pitkän oppimäärän koe.
- Hylätystä kokeesta ei tule merkintää todistukseen. Hylätty arvosana merkitään todistukseen, jos suoritat tutkinnon hylätyn arvosanan estämättä (kompensaatio).
- Hyväksytyn kokeen saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa ja kokeen uusimisajankohdan voit valita itse.
 - Mahdollisuus uusia hyväksytyjä kokeita rajattomasti koskee kaikkia kokelaita riippumatta hyväksytyn kokeen suoritusajankohdasta tai aiemmista uusimiskerroista.

Kompensaatio

- Kompensaatio tarkoittaa sitä, että sinulla on mahdollisuus valmistua ylioppilaaksi, vaikka et saa hyväksytyä arvosanaa jostakin tutkintoon vaadittavasta kokeesta. Kompensaatiossa otetaan huomioon muiden ylioppilastutkintotodistukseesi tulevien kokeiden arvosanat.
- Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetuissa tutkinnoissa (uusi tutkintorakenne) otetaan huomioon vain tutkintoon vaadittavissa kokeissa saadut hyväksytyt arvosanat.
- Jos et saa jossakin tutkintoon vaadittavassa kokeessa hyväksytyä arvosanaa, mutta tulet ylioppilaaksi kompensaation kautta, voit uusia hylätyn kokeen myöhemmin niin monta kertaa kuin haluat ja uusimisen ajankohdan voit valita itse.

Kompensaatio keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetuissa tutkinnoissa

- Keväällä 2022 tai myöhemmin tutkintonsa aloittaneilla on yksi hylätty arvosana: i.
- Kokelaan kustakin hyväksytystä kokeesta saamasta arvosanasta annetaan kompensoitopisteitä:
 - L 7 pistettä
 - E 6 pistettä
 - M 5 pistettä
 - C 4 pistettä
 - B 3 pistettä
 - A 2 pistettä
- Kokelas tarvitsee yhteensä **10** pistettä kompensoidakseen hylätyn arvosanan (i).
 - Vain yhden hylätyn kokeen voi kompensoida.
 - Kompensaatiopisteitä saa vain tutkintoon vaadittavista kokeista eli enintään neljästä hyväksytysti suoritetusta kokeesta.

Oikaisuvaatimus

- Jos epäilet, että arvostelussa on tapahtunut virhe, saat vaatia lautakunnalta asiaan oikaisua.
 - Hakemus on jätettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun sinulla on ollut mahdollisuus saada arvosteltu koesuoritus nähtäväksesi.
- Oikaisuvaatimuksen voi tehdä kokelas itse tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja tai kokelaan valtakirjalla valtuuttama henkilö.
- Ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseen ovat lautakunnan verkkosivuilla [Oikaisuvaatimus | Ylioppilastutkintolautakunta](#)
- Oikaisuvaatimus on maksullinen.
 - 56 € / aine
 - maksetaan oikaisuvaatimuksen lähettämisen yhteydessä
 - palautetaan, jos arvosana tai pistemäärä muuttuu oikaisuvaatimuksen johdosta

Tutkinnon aloittaminen uudelleen hylätyn tutkinnon jälkeen ja hyväksytyjen kokeiden sisällyttäminen uuteen tutkintoon

- Jos et saa tutkintoa suoritettua hyväksytysti annetussa ajassa, tutkintosi hylätään. Voit halutessasi sisällyttää hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytyt kokeet uuteen tutkintoon.
- Hyväksytysti suoritettuja kokeita voi sisällyttää uuteen tutkintoon kuudelta edelliseltä tutkintokerralta.
 - Tätä vanhempia kokeita ei voi sisällyttää uuteen tutkintoon.
 - Kukin uuteen tutkintoon sisällytetty koe poistuu tutkinnosta kuuden tutkintokerran jälkeen, jos tutkintoon vaadittavien kokeiden suorittaminen on edelleen kesken.
- Ole yhteydessä - lukio tekee hyväksytyjen kokeiden sisällyttämisestä ilmoituksen lautakunnalle.

Nimitietojen julkaiseminen ja todistus

- Lautakunnalla ja lukiolla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi mm. tiedostusvälineille
 - Jos sinulta puuttuu opintosuorituksia tai ammatillinen perustutkintosi ei ole valmis, et ole vielä ylioppilas eikä nimeäsi mainita listassa.
- Jos et halua nimeäsi julkaistavaksi, pyydä hyvissä ajoin poistamaan nimesi listasta.
 - Pyyntö on esitettävä hyvissä ajoin ennen tulosten valmistumista - syksyn tutkinnon osalta viimeistään 4. marraskuuta.
- Ylioppilastutkintotodistus lähetetään lukioosi, kun olet suorittanut hyväksytysti tutkintoon vaadittavat kokeet ja lisäksi saanut lukion päättötodistuksen tai todistuksen ammatillisen perustutkinnon suorittamisesta.
- Uudet ylioppilaat saavat paperisen ja digitaalisen ylioppilastutkintotodistuksen.
 - Voit ladata digitaalisen todistuksen Oma Opintopolku -palvelusta.

Ylioppilaskirjoitukseen valmistautuminen

- Opiskele opintojaksoilla
- Tee lukusuunnitelma kokeisiin valmistautumiseen
- Osallistu ylioppilaskirjoitukseen valmentaville opintojaksoille
- [Harjoittele yo-kokeen tekemistä preliminäärikokeissa](#)
- Osallistu ainekohtaiseen ohjaustilaisuuteen
- Tutustu hyvän vastauksen piirteisiin [Abitreeneissä](#) ja [YTL:n](#) sivuilla
- [Tutustu opettajien ohjeisiin abeille](#)
- [Tutki YLE:n Abitreenien tarjontaa](#)

Sinnikkyyttä valmistautumiseen!

**SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT**

OULU